

O‘QITUVCHILARNING KASBIY KOMPETENSIYASINI OSHIRISHDA “ARALASH TA’LIM” (BLENDED LEARNING) NI QO‘LLASH

QILICHOVA ZARIFA XAYRULLO QIZI

SamDCHTI tayanch doktorantura (PhD) doktoranti

ANNOTATSIYA

Blended learning nafaqat o‘quvchilar uchun, balkim o‘qituvchilarga ham kasbiy rivojlanish imkoniyatlarini taqdim etadi. O‘qituvchilar raqamli vositalar va onlayn platformalarni darslarga kiritish orqali o‘z ko‘nikmalarini kengaytirishlari va yondashuvlarini yangicha usulda namoyon qilishlari mumkin. Bundan tashqari, aralash ta’lim o‘qituvchilarni hamkorlik qilishga undaydi va ta’lim muassasalari o‘rtasida eng yaxshi amaliyotlarni baham ko‘rishni rag‘batlantiradi. Ushbu maqolada aralash ta’limning o‘qituvchining kasbiy kompetensiyasini oshirishdagi o‘rni va afzalliklari haqida so‘z yuritiladi.

Kalit so‘zlar: individuallashtirish, masofaviy ta’lim platformalari, differentsiallashtirgan ta’lim, texnologiya

USING BLENDED LEARNING IN TEACHER’S PROFESSIONAL DEVELOPMENT

QILICHOVA ZARIFA XAYRULLO QIZI

PhD student of SamSIFL

ABSTRACT

Blended learning is not only beneficial for students; it also offers opportunities for teachers to grow professionally. By incorporating digital tools and online platforms into their teaching practices, educators can expand their own skill sets and become more innovative in their approaches. Additionally, blended learning encourages collaboration between teachers and allows for the sharing of best practices across educational institutions. This article discusses the role and advantages of blended learning in improving teachers' professional development.

Key words: individualized, distance learning platforms, differentiated learning, technology

Zamonaviy ta’lim tizimida o‘qituvchining kasbiy kompetensiyasi katta ahamiyatga ega. Kasbiy kompetensiya deganda, o‘qituvchining pedagogik, ilmiy-metodik, psixologik va axborot-kommunikatsion texnologiyalarni qo‘llash borasidagi bilimlari, ko‘nikmalari va tajribasi tushuniladi. O‘qituvchining kasbiy kompetensiyasi ta’lim sifatini oshirishda muhim rol o‘ynaydi. Bugungi kunda ta’lim jarayonida

innovatsion metodlardan biri bo'lgan aralash ta'lim (blended learning) usuli keng qo'llanilmoqda.

O'qituvchi sifatida, doimiy ravishda ortib borayotgan vazifalar ro'yxatini bajarish uchun vaqt topish juda qiyinligini anglaymiz va bu vazifalarni an'anaviy usulda, bizda mavjud bo'lgan ozgina vaqtda amalga oshirish imkonsizdek. Professional rivojlanish faqat sinxron va yakka tartibda bo'lishi kerak degan fikr eski davrlarga xosdir, chunki bugungi kunda ko'plab talabalar asinxron va aralash ta'lim muhitlarida muvaffaqiyatli o'rganmoqda. Endi kasbiy rivojlanishda an'anaviy usuldan voz kechib, yanada zamonaviy formatni qabul qilish vaqti keldi.

Aralash ta'lim (Blended learning) tushunchasi

Aralash ta'lim — bu an'anaviy dars o'tish shakllari va zamonaviy axborot texnologiyalarini (masalan, onlayn resurslar, interaktiv platformalar) birlashtirish orqali ta'lim olish usulidir. Bu usulda o'quvchilar va o'qituvchilar birgalikda, ba'zan yuzma-yuz, ba'zan esa masofaviy o'qish orqali o'zaro aloqada bo'lishadi. Aralash ta'lim o'qituvchining kasbiy kompetensiyasini oshirishda ayniqsa samarali bo'ladi, chunki u o'qituvchilarga pedagogik metodlarni yangilash, texnologiyalarni qo'llash va o'quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olish imkoniyatini yaratadi.

Aralash ta'limning o'qituvchining kasbiy kompetensiyasini oshirishdagi o'rni

1. Texnologiyalarni samarali qo'llash

Aralash ta'lim o'qituvchiga yangi pedagogik texnologiyalarni o'rgatish va ularni amaliyotda qo'llash imkoniyatini beradi. Masofaviy ta'lim platformalarida (masalan, Moodle, Google Classroom, Zoom) dars o'tish, o'quv materiallarini joylashtirish, talabalar bilan aloqa o'rnatish o'qituvchidan texnologiyalarni yaxshi bilishni talab qiladi. Shu orqali o'qituvchining axborot-kommunikatsion texnologiyalarni qo'llashdagi kompetensiyasi rivojlanadi.

2. Individuallashtirish va differensiallashgan ta'lim

Aralash ta'lim metodida o'qituvchining individual yondashuvi muhim o'rin tutadi. Onlayn resurslar yordamida o'quvchilar o'z sur'atida o'rganishlari mumkin, bu esa o'qituvchining har bir o'quvchining ehtiyojiga mos keladigan ta'lim jarayonini tashkil etish imkonini beradi. O'qituvchi individual yondashuvni joriy etish uchun yangi pedagogik metodlarni o'rganishi va ulardan samarali foydalanishni o'rganishi kerak.

3. Fikrlarni va tajribalarni almashish imkoniyati

Aralash ta'lim usuli o'qituvchilarga boshqa pedagoglar bilan o'z tajribalari va fikrlarini almashish imkoniyatini yaratadi. Onlayn platformalar orqali ta'lim metodlarini muhokama qilish, tajriba almashish, zamonaviy pedagogik yondashuvlarni

o'rganish imkoniyatlari mavjud. Bu o'qituvchining o'z kasbiy kompetensiyasini doimiy ravishda rivojlantirishiga yordam beradi.

4. O'quv jarayonini monitoring qilish va baholash

Aralash ta'limda o'qituvchi o'quvchilarni turli usullar bilan baholash imkoniyatiga ega bo'ladi. Onlayn testlar, interaktiv mashqlar va vazifalar yordamida o'quvchilarning bilimni muntazam ravishda kuzatib borish mumkin. O'qituvchining baholash metodlarini yangilash va turli baholash vositalarini qo'llashdagi kompetensiyasi oshadi.

Aralash ta'limning o'qituvchining kasbiy kompetensiyasini oshirishdagi afzalliklari

1. **Ta'lim sifatini oshirish:** Aralash ta'lim usuli o'quvchilarning o'qish sur'atiga moslashtirilgan darslarni taqdim etadi, bu esa o'quvchilarni yanada samarali o'qitishga yordam beradi. O'qituvchining pedagogik metodlari va texnologiyalarni integratsiyasi ta'lim sifatini oshiradi.

2. **O'qituvchining o'zini o'zi rivojlantirishi:** Aralash ta'lim metodlari o'qituvchiga yangi pedagogik metodlarni o'rganish va o'z pedagogik faoliyatini tahlil qilish imkonini beradi. Bu jarayon o'qituvchining o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan intilishlarini kuchaytiradi.

3. **Hamkorlik va jamoaviy ishning rivojlanishi:** O'qituvchilar aralash ta'limda hamkorlikni rivojlantirishlari mumkin. Onlayn platformalarda guruh ishlari va o'zaro fikr almashish jarayonlari o'qituvchining jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Xulosa

Aralash ta'lim (blended learning) o'qituvchining kasbiy kompetensiyasini oshirishda muhim vosita hisoblanadi. Ushbu metod yordamida o'qituvchilar texnologiyalarni samarali qo'llash, individual ta'limni tashkil etish, hamkorlikni rivojlantirish va o'quv jarayonini monitoring qilish ko'nikmalarini egallaydi. Aralash ta'limni joriy etish, o'qituvchining kasbiy kompetensiyasini oshirishga yordam beradi va ta'lim sifatini yanada yuqori darajaga olib chiqadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Янченко И.В. Смешанное обучение в вузе: от теории к практике//Современные проблемы науки и образования – 2016у. – №5.
2. Роберт И.В. Теория и методика информатизации образования (психолого-педагогический и технологический аспекты). М: ИИО РАО. 2020 у.
3. Абрамова Я.К. Опыт внедрения модели смешанного обучения при реализации образовательных программ в американских вузах / Я.К. Абрамова //

Международный аспирантский вестник. Русский язык за рубежом. - М., 2019. - №1. - б.4-7.

4. Азиатцева Т.В. Обзор существующих за рубежом курсов, созданных с применением технологии смешанного обучения / Т.В. Азиатцева // Преподаватель XXI век. - М., - 2016. - №2. - б.177-183.

5. Арабчикова Ю.И. Организация смешанного обучения в высшем учебном заведении с использованием дистанционных образовательных технологий / Ю.И. Арабчикова // Наука, образование и культура, -Иваново, - 2016. - №7(10). - б.74-75

